

MØTEINNKALLING

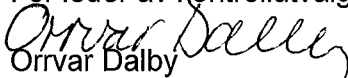
Kontrollutvalget i Larvik

Dato: 08.12.2015 kl. 18:00
Sted: Romberggt. 4, møterom Brunlanes.
Arkivsak: 15/00130
Arkivkode:

SAKSKART			Side
Saker til behandling			
<u>43/15</u>	15/00130-8	Godkjenning av protokoll fra møte 17.11.2015	2
<u>44/15</u>	15/00137-3	Forvaltningsrevisjonsrapporten "Etikk og varsling" - orientering om oppfølging	3
<u>45/15</u>	15/00137-1	Orientering om forvaltningsrevisjon og selskapskontroll	5
<u>46/15</u>	15/00137-2	Innspill til overordnet analyse for 2016-2019	6
<u>47/15</u>	15/00136-7	Revisor orienterer	7
<u>48/15</u>	15/00133-2	Forslag til møteplan for kontrollutvalget 2016	8
<u>49/15</u>	15/00132-15	Referater	10
<u>50/15</u>	15/00132-16	Eventuelt	11

Eventuelle forfall meldes sekretæren på mobil 41554561.

For leder av kontrollutvalget, Gjert Gjertsen

Orrvar Dalby
Daglig leder/sekretær.

Saker til behandling

43/15 Godkjenning av protokoll fra møte 17.11.2015

Arkivsak-dok. 15/00130-8
Arkivkode.
Saksbehandler Orrvar Dalby

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Larvik	08.12.2015	43/15

Forslag til vedtak:

Protokoll fra møte 17.11.2015 godkjennes.

Vedlegg:

Protokoll fra møte 17.11.2015.

Vedlegg til sak

Protokoll
Kontrollutvalget i Larvik

MØTEPROTOKOLL

Kontrollutvalget i Larvik

Dato: 17.11.2015 kl. 18:00
Sted: Romberggt. 4
Arkivsak: 15/00130

Tilstede: Gjert Gjertsen (H), Live Gunhild Jetlund (SV), Inge Grav (Frp),
Kjersti Michaelsen (H), Willy Krøgli (Sp)

**Møtende
varamedlemmer:**

Forfall: Ingen

Andre: Lisbeth Fines, oppdragsansvarlig revisor TKR
Birgitte Holmberg, oppdragsrevisor TKR
Orrvar Dalby, daglig leder VIKS

Møteleder: Gjert Gjertsen

Protokollfører: Orrvar Dalby

SAKSKART			Side
Saker til behandling			
<u>34/15</u>	15/00130-1	Godkjenning av protokoll fra møte 8.september 2015.	3
<u>35/15</u>	15/00132-1	Presentasjon av kontrollutvalg, revisjon og sekretariat	3
<u>36/15</u>	15/00132-2	Praktisk informasjon - møter, utsendelser, reglement	4
<u>37/15</u>	15/00132-3	Kontrollutvalget - funksjoner og oppgaver	5
<u>38/15</u>	15/00136-2	Innstilling på valg av revisor for Fellesnemnda for Larvik og Lardal	5
<u>39/15</u>	15/00136-3	Revisjonsstrategi 2015 og orientering om regnskapsrevisjon	6
<u>40/15</u>	15/00132-4	Valg av representant og vararepresentant til styret i Vestfold Interkommunale Kontrollutvalgssekretariat	6

		(VIKS)	
<u>41/15</u>	15/00132-5	Referater	7
<u>42/15</u>	15/00132-6	Eventuelt	8

Leder Gjert Gjertsen ønsket det nye kontrollutvalget velkommen og møtet ble satt kl.1800.

Innkalling og saksliste ble godkjent uten merknader.

Saker til behandling

34/15 Godkjenning av protokoll fra møte 8.september 2015.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Larvik	17.11.2015	34/15

Forslag til vedtak:

Protokoll fra møte i kontrollutvalget 8.september 2015 godkjennes.

Møtebehandling

Sekretæren forklarte prosedyren for godkjenning av protokoller.

Votering

Enstemmig.

Vedtak

Protokoll fra møte i kontrollutvalget 8.september 2015 godkjennes.

35/15 Presentasjon av kontrollutvalg, revisjon og sekretariat

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Larvik	17.11.2015	35/15

Forslag til vedtak:

Presentasjonen tas til orientering

Møtebehandling

Medlemmene av kontrollutvalget, revisjonen og sekretæren ga en kort presentasjon av seg selv.

Inge Grav opplyste at han var valgt som 2.varamedlem i to komiteer (miljø&teknikk og kultur& oppvekst). Dette er i strid med valgbarhetskriteriene for kontrollutvalget. Sekretæren sender melding om dette til kommunen.

Votering

Enstemmig.

Vedtak

Presentasjonen tas til orientering.

Sekretæren sender melding til kommunen om at Inge Grav, i tillegg til å være fast medlem i kontrollutvalget, er valgt som 2.varamedlem i to kommunale komiteer.

36/15 Praktisk informasjon - møter, utsendelser, reglement

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Larvik	17.11.2015	36/15

Forslag til vedtak:

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Møtebehandling

Kontrollutvalget diskuterte de utsendte reglementer, elektronisk utsending av saksdokumenter, samt fast møtedag og møtetidspunkt. Videre diskuterte kontrollutvalget forholdet til media.

Votering

Enstemmig.

Vedtak

Kontrollutvalget ber om å få saksdokumenter tilsendt elektronisk. Sekretæren sender en henvendelse til kommunen om dette, slik at de tre medlemmene som ikke har Ipad i dag, også får dette.

Kontrollutvalget ber om at forslag til møteplan for 2016 baseres på tirsdag som møtedag. Møtestart kl.1800.

Medlemmene i kontrollutvalget underskrev på de vedtatte retningslinjer for folkevalgte og ansatte i Larvik kommune.

Ved henvendelser fra media, er det kontrollutvalgets leder som uttaler seg på vegne av kontrollutvalget.

37/15 Kontrollutvalget - funksjoner og oppgaver

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Larvik	17.11.2015	37/15

Forslag til vedtak:

Informasjonen tas til orientering.

Møtebehandling

Sekretæren kommenterte kort den utsendte presentasjonen over kontrollutvalgets funksjoner og oppgaver.

Votering

Enstemmig.

Vedtak

Informasjonen tas til orientering.

38/15 Innstilling på valg av revisor for Fellesnemnda for Larvik og Lardal

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Larvik	17.11.2015	38/15

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget innstiller på at Telemark kommunerevisjon IKS engasjeres som revisor for Fellesnemnda for Larvik og Lardal.

Møtebehandling

Saken ble drøftet.

Votering

Enstemmig.

Vedtak

Kontrollutvalget innstiller på at Telemark kommunerevisjon IKS engasjeres som revisor for Fellesnemnda for Larvik og Lardal.

39/15 Revisjonsstrategi 2015 og orientering om regnskapsrevisjon

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Larvik	17.11.2015	39/15

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar revisors redegjørelse for Revisjonsstrategi 2015 og regnskapsrevisjon til orientering.

Møtebehandling

Oppdragsansvarlig revisor ga først en generell presentasjon av regnskapsrevisjon og svarte på spørsmål. Deretter gikk oppdragsrevisor gjennom Revisjonsstrategi 2015 for Larvik kommune og svarte på spørsmål.

Votering

Enstemmig.

Vedtak

Kontrollutvalget tar revisors redegjørelse for Revisjonsstrategi 2015 og regnskapsrevisjon til orientering

40/15 Valg av representant og vararepresentant til styret i Vestfold Interkommunale Kontrollutvalgssekretariat (VIKS)

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Larvik	17.11.2015	40/15

Forslag til vedtak:

Som representant til styret for Vestfold Interkommunale Kontrollutvalgssekretariat velges:

Som vararepresentant til styret i Vestfold Interkommunale Kontrollutvalgssekretariat velges:

Møtebehandling

Kjersti Michaelsen foreslo leder Gjert Gjertsen som representant og nestleder Live G. Jetlund som vararepresentant.

Votering

Enstemmig.

Vedtak

Som representant til styret for Vestfold Interkommunale Kontrollutvalgssekretariat velges Gjert Gjertsen.

Som vararepresentant til styret i Vestfold Interkommunale Kontrollutvalgssekretariat velges Live G.Jetlund.

41/15 Referater

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Larvik	17.11.2015	41/15

Forslag til vedtak:

Referatsaken tas til orientering.

Møtebehandling

Sekretæren kommenterte kort protokollen fra styremøte i VIKS 3.september 2015

Votering

Enstemmig.

Vedtak

Referatsaken tas til orientering.

42/15 Eventuelt

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Larvik	17.11.2015	42/15

Forslag til vedtak:

Framlegges uten forslag til vedtak.

Møtebehandling

Ingen saker.

Votering

Vedtak

Møtet slutt kl.1945

Neste møte 8.desember kl.1800.

Revetal 18.november 2015

For leder i kontrollutvalget, Gjert Gjertsen

Orrvar Dalby
sekretær

44/15 Forvaltningsrevisjonsrapporten "Etikk og varsling" - orientering om oppfølging

Arkivsak-dok. 15/00137-3
Arkivkode.
Saksbehandler Orrvar Dalby

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Larvik	08.12.2015	44/15

Forslag til vedtak:

Rådmannens redegjørelse om oppfølgingen av forvaltningsrapporten «Etikk og varsling» tas til orientering.

Vedlegg:

Forvaltningsrapporten om «Etikk og varsling»

Saksframstilling:

Kontrollutvalget behandlet forvaltningsrevisjonsrapporten «Etikk og varsling» i sitt møte 29.januar 2015, sak 04/15 og det ble fattet slikt vedtak:

«Kontrollutvalget slutter seg til anbefalingene i forvaltningsrapporten «Etikk og Varsling» om at:

Larvik kommune bør

- sørge for at etiske retningslinjer blir politisk vedtatt
- gi alle medarbeiderne relevante arenaer for etisk refleksjon og diskusjon
- iverksette tiltak for å sikre kultur for å varsle i hele organisasjonen

Larvik Havn KF bør

- revidere rutinene for varsling
- iverksette tiltak for å sikre kultur for å varsle i hele organisasjonen

Larvik kulturhus Bølgen KF bør

- iverksette tiltak for sikre kultur for å varsle i hele organisasjonen

Kontrollutvalget ber om tilbakemelding på hvordan rapporten følges opp innen utgangen av 2015. Videre ber kontrollutvalget om at forvaltningsrevisor Gerd Smedsrud, TKR gis anledning til å redegjøre for rapporten i forbindelse med kommunestyrets behandling.

Kontrollutvalget innbyr kommunestyret til å fatte følgende vedtak:

Kommunestyret slutter seg til anbefalingene i forvaltningsrapporten «Etikk og Varsling» om at:

Larvik kommune bør

- sørge for at etiske retningslinjer blir politisk vedtatt
- gi alle medarbeiderne relevante arenaer for etisk refleksjon og diskusjon
- iverksette tiltak for å sikre kultur for å varsle i hele organisasjonen

Larvik havn KF bør

- revidere rutinene for varsling
- iverksette tiltak for å sikre kultur for å varsle i hele organisasjonen

Kulturhuset Bølgen KF bør

- iverksette tiltak for sikre kultur for å varsle i hele organisasjonen

Kommunestyret ber om at kontrollutvalget gis tilbakemelding på hvordan rapporten følges opp innen utgangen av 2015.»

Kommunestyret behandlet saken i møte 17.juni, sak 91/15 og fattet slikt vedtak:

«Kommunestyret slutter seg til anbefalingene i forvaltningsrapporten «Etikk og Varsling» om at:

Larvik kommune skal

- sørge for at etiske retningslinjer blir politisk vedtatt
- gi alle medarbeiderne relevante arenaer for etisk refleksjon og diskusjon
- iverksette tiltak for å sikre kultur for å varsle i hele organisasjonen

Larvik havn KF skal

- revidere rutinene for varsling
- iverksette tiltak for å sikre kultur for å varsle i hele organisasjonen

Kulturhuset Bølgen KF skal

- iverksette tiltak for sikre kultur for å varsle i hele organisasjonen

Kommunestyret gis tilbakemelding på hvordan rapporten følges opp innen utgangen av 2015.»

Kommunestyret forsterket dermed kontrollutvalgets vedtak og ba samtidig om en egen rapportering innen utgangen av 2015.

Rådmannen er invitert og har bekreftet at hun eller en av hennes medarbeidere vil møte i kontrollutvalget og orientere om oppfølgingen. Kontrollutvalget bør vurdere om ledelsen i de to kommunale foretakene skal inviteres til neste møte eller om det alternativt skal bes om en skriftlig redegjørelse om deres oppfølging av forvaltningsrapporten.

45/15 Orientering om forvaltningsrevisjon og selskapskontroll

Arkivsak-dok. 15/00137-1
Arkivkode.
Saksbehandler Orrvar Dalby

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Larvik	08.12.2015	45/15

Forslag til vedtak:

Revisors redegjørelse tas til orientering.

Vedlegg:

Ingen.

Saksframstilling:

På forrige møte i kontrollutvalget ble det gitt en bred orientering om regnskapsrevisjon. Som ledd i opplæringstilbudet til det nye kontrollutvalget, vil Telemark kommunerevisjon IKS på dette møtet orientere om forvaltningsrevisjon og selskapskontroll.

46/15 Innspill til overordnet analyse for 2016-2019

Arkivsak-dok. 15/00137-2
Arkivkode.
Saksbehandler Orrvar Dalby

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Larvik	08.12.2015	46/15

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalgets innspill noteres av revisor og tas med i arbeidet med overordnet analyse for perioden 2016-2019.

Vedlegg:

Ingen.

Saksframstilling:

To av kontrollutvalgets viktigste oppgaver er å sørge for at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon og at det føres kontroll med kommunens eierinteresser i selskap. Som grunnlag for planer for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll, skal det i henhold til kontrollutvalgskonferansen utarbeides en overordnet analyse. Den skal gi svar på hvilke områder det er knyttet størst risiko til og hvilke områder det er mest vesentlig for kontrollutvalget å undersøke.

Kontrollutvalget fattet i møte 28.april d.å., sak 22/15, slikt vedtak:

«1.Kontrollutvalget bestiller en overordnet analyse for forvaltningsrevisjon for Larvik kommune for perioden 2016 – 2019 fra Telemark Kommunerevisjon IKS. Revisor forutsettes å innhente innspill/synspunkter både fra nåværende utvalg i møtet 8.september 2015, og fra nytt kontrollutvalg etter at det er konstituert.

Kostnaden dekkes av midler til tilsyn og kontroll for 2015.

2. Sekretariatet utarbeider forslag til plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016-19 og forslag til plan for selskapskontroll 2016-19 som del av sin ordinære virksomhet.»

Arbeidet med overordnet analyse for perioden 2016-2019 er godt i gang. Det forrige kontrollutvalget ga sine innspill på møtet 28.august 2015. I samsvar med vedtaket skal innspill fra det nye kontrollutvalget innhentes etter at det er konstituert.

47/15 Revisor orienterer

Arkivsak-dok. 15/00136-7
Arkivkode.
Saksbehandler Orrvar Dalby

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Larvik	08.12.2015	47/15

Forslag til vedtak:

Revisors informasjon tas til orientering

Vedlegg:

Ingen

Saksframstilling:

Revisor gir en orientering på hvert møte i kontrollutvalget om den løpende revisjonen i henhold til strategi for gjennomføring av regnskapsrevisjon.

48/15 Forslag til møteplan for kontrollutvalget 2016

Arkivsak-dok. 15/00133-2
Arkivkode.
Saksbehandler Orrvar Dalby

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Larvik	08.12.2015	48/15

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget vedtar slik møteplan for 2016:

- 16.februar
- 19.april
- 07.juni
- 06.september
- 11.oktober
- 15.november

Kontrollutvalget ber om at framtidige møtekalendere for kommunen tar hensyn til forskriftenes frister for regnskapsavleggelse og revisjon, slik at kontrollutvalget får mulighet til en forsvarlig behandling av årsregnskap og årsberetning.

Vedlegg:

Kommunens møtekalender 2016 (forslag).

Saksframstilling:

Kontrollutvalget har i siste valgperiode hatt 5-6 møter i året. I forslag til møteplan for 2016 er det lagt opp til 6 møter.

I kontrollutvalgets møte 17.november d.å. ble tirsdag vedtatt som møtedag.

Kommunestyret behandler kommunens møtekalender 2.desember d.å. sak 174/15. Forslaget til møtekalender ligger vedlagt.

På denne bakgrunn foreslås flg. møteplan for kontrollutvalget for 2016:

- 16.februar
- 19.april
- 07.juni
- 06.september
- 11.oktober
- 15.november

Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet skal følge formannskapetets innstilling til kommunestyret. Formannskapet har møte 20.april. Fristen for levering av revisjonsberetning er 15.april. Det gjør det svært usikkert om det er mulig å behandle regnskapet i denne møterunden. Sekretariatet har imidlertid foreslått et møte i

kontrollutvalget 19.april. De stramme tidsfristene i forbindelse med behandling av regnskapet har vært tatt opp muntlig med kommunen de siste par årene, og bør rettes opp i framtidige møtekalendere.

Vedlegg til sak

Møtekalender Larvik
2016.pdf

49/15 Referater

Arkivsak-dok. 15/00132-15
Arkivkode.
Saksbehandler Orrvar Dalby

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Larvik	08.12.2015	49/15

Forslag til vedtak:

Referatene tas til orientering.

Vedlegg:

1. Program for Kontrollutvalgskonferansen 2016 – påmelding.
2. Abonnement på «Kommunerevisoren» - evt. forlengelse
3. Hjelp – jeg er ny i kontrollutvalget – artikkel i «Kommunerevisoren».

Vedlegg til sak

Program for
Kontrollutvalgskonfer

Hjelp - jeg er ny i
kontrollutvalget - arti

Kurs - Fagkonferanse og seminar - NKRFs Kontrollutvalgskonferanse 2016

Oversikt over kurs og konferanser i regi av Norges Kommunerevisorforbund (NKRF). Kurs og konferanser innenfor temaene revisjon, regnskap, jus og organisasjon og ledelse.

NKRFs Kontrollutvalgskonferanse 2016

Skann QR-koden og få twitter.com/nkrf direkte på smarttelefon eller nettbrett.

Program | #ku16nkrf

» Hovedprogrammet

» Dag 1 - onsdag 3. februar

» Dag 2 - torsdag 4. februar

» Minikurs - parallelt med hovedprogrammet dag 2

» A. Intro - kontrollutvalg

» B. De sentrale momentene for å forstå kommunalt regnskap

Hovedprogram

Onsdag 3. februar 2016:

09.00 - 10.00: Registrering og kaffe + noe å bite i | Utstilling

10.00: Velkommen

► Daglig leder **Ole Kristian Rogndokken**, Norges Kommunerevisorforbund (NKRF)

10.10: Åpning

► Kommunal- og moderniseringsminister **Jan Tore Sanner** (H)

10.30 - 11.30: Kontrollutvalget – viktig for tilliten til kommunal forvaltning

► En innleder annonseres senere

► Styreleder **Per Olav Nilsen**, NKRF

11.30: Lunsj | Utstilling

12.45: Flyktningsituasjonen - hvordan lykkes med integrering?

► Ordfører **Øivind Sand** (Ap), Rælingen kommune

► En representant fra Flyktning- og inkluderings tjenesten i kommunen annonseres senere

13.30: Pause | Utstilling

13.50: Kommunelovutvalget – nesten ferdig

► Utvalgsmedlem **Trygve G. Nordby**

14.40: Pause | Utstilling

15.00: Kontrollutvalgets arbeidsmåte - praktisk erfaring

► Nestleder **Rune Olsø** (Ap), kontrollkomiteen, Trondheim kommune

15.50: Pause | Utstilling

16:10 - 17.00: Annonseres senere

19.30: Middag

Torsdag 4. februar 2016:

09:00: *Det alltid vil være risiko for korrupsjon i et tillitsbasert system*

► Korrupsjonsforsker **Tina Søreide**, førsteamanuensis, Norges Handelshøyskole (NHH)

10.00: *Pause - utsjekking | Utstilling*

10.30: *Habilitetsbestemmelsene - sjelden rett fram*

► Advokat **Jostein Selle**, KS Advokatene

11.30: *Lunsj | Utstilling*

12.45: *Samspeillet mellom revisor og kontrollutvalget – hvordan oppnå de gode forvaltningsrevisjonene*

► Seksjonsleder forvaltningsrevisjon **Anders Svarholt**, Østfold kommunerevisjon IKS og medlem av NKRFs forvaltningsrevisjonskomite

13.30: *Pause | Utstilling*

13.50: *Åpenhet vs. taushet i kommunal forvaltning*

► Leder **Siri Gedde-Dahl**, Presseforbundets offentlighetsutvalg og journalist i Kapital

14.45: *Kåseri*

► Kommentator **Eva Nordlund**, Nationen

15.20: *Avslutning*

► Styreleder **Per Olav Nilsen**, NKRF

Minikurs | parallelt med hovedprogrammet

Torsdag 4. februar 2016:

09.00 - 11.30: A. Intro - kontrollutvalg | begrenset antall plasser

(Målgruppe: Nye kontrollutvalgsmedlemmer)

► Seniorrådgiver **Bodhild Laastad**, Norges Kommunerevisorbund (NKRF)

Innhold:

- Rammeverk for tilsyn og kontroll i kommunal sektor
- Kontrollutvalgets formål, rolle og oppgaver

» Kommunerevisoren nr. 6/2015: Hjelp - jeg er ny i kontrollutvalget!

Torsdag 4. februar 2016:

12.45 - 14.35: B. De sentrale momentene for å forstå kommunalt regnskap | begrenset antall plasser

(Målgruppe: Kontrollutvalgsmedlemmer)

► Daglig leder **Åge Sandsengen**, Kommunerevisjon IKS

Innhold:

- Det kommunal økonomisystemet
- Regnskapetsoppbygging
- Grunnleggende prinsipper og de unike økonomiske sammenhengene – spesielt i balansen
- Anordningsprinsippet
- Resultatbegrepet

(Det tas forbehold om endringer i programmet. Sist oppdatert: 11. november)

#ku16nkrf

NKRF.no @NKRF

Det er åpnet for påmelding til Kontrollutvalgskonferansen'16
 nkrf.no/kurs_cms/Fagko... Statsråd @JanToreSanner kommer,
 kommer du på #ku16nkrf?

1h

NKRF.no @NKRF

For enkelt å skjule #korrupsjon, skriver Tina Søreide og Erling
 Johan Hiemstad: nkrf.no/utring/112644... Hør mer fra Søreide nå

9 Nov

Nøkkelopplysninger

Fra/til 3. februar 2016, 10:00 - 4. februar 2016, 15:20

Påmeldingsfrist 17. desember

Kr 6 500* inkl. helpensjon (ikke-medl.: kr 6 900) og kr 5 300* inkl. dagpakke (lunsj mm) (ikke-medl.: kr 5 700)

Pris Kr 1 300 for overnatting m/frokost fra 2. til 3. februar 2016

*) Deltakere fra kontrollutvalg i kommuner/fylkeskommuner hvor sekretærtjenesten ivaretas av virksomheter som er bedriftsmedlem i NKRF, oppnår medlemspris.

Sted Clarion Hotel & Congress Oslo Airport, Gardermoen

Ved behov vil også Comfort Hotel RunWay, som ligger rett ved siden av Clarion (og The Qube), bli benyttet til overnatting.

Etterutdanning 13 timer iht. NKRFs krav til etterutdanning

Foredragsholder Se programmet

Påmeldingsskjema

Fornavn * | _____

Etternavn * | _____

Selskap/enhet * | _____

Fakturaadresse * | _____

Postnummer * | _____

Poststed * | _____

Ressursnr. e.l.
(som ref. på faktura) | _____

Telefon | _____

Ønsket pensjon * | _____

Er medlem i NKRF

E-post * | _____

E-post, kopimottaker | _____

Valg dag 2 før lunsj * | _____

Valg dag 2 etter lunsj * | _____

Fødselsår | _____

Tilleggsopplysninger | _____

Send forespørsel

Av **Bodhild Laastad**,
seniorrådgiver, NKRF

HJELP

- jeg er ny i kontrollutvalget!

Denne artikkelen er ment som «førstehjelp» for nyvalgte kontrollutvalgsmedlemmer. Den har som formål å redegjøre for utvalgets plass i det kommunale systemet og gi en oversikt over utvalgets oppgaver, ansvar og arbeidsmåter.

Løpet av disse høstmånedene vil et betydelig antall folkevalgte møte i kommunenes kontrollutvalg for første gang. I mange kommuner har kontrollutvalget spilt en heller tilbaketrukket rolle med lite politisk fokus på dette utvalgets ansvar og oppgaver. Det mange ikke er klar over er at kontrollutvalget står i en særstilling som ett av få politiske utvalg som er lovpålagt gjennom kommuneloven, og dessuten med et eget sett med forskrifter. Dette tilsier at kontrollutvalget er tiltenkt en viktig rolle i kommunene.

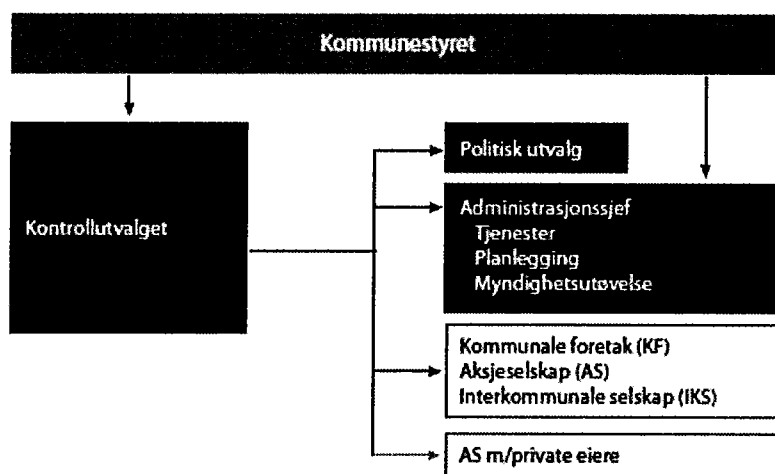
Kort fortalt er kontrollutvalget kommunestyrets redskap for demokratisk tilsyn og kontroll for å sikre at den kommunale virksomheten skjer i tråd med gjeldende lover og regler, kommunens egne planer og vedtak, samtidig som fokus settes på kvalitet og effektivitet i produksjonen av velferd for kommunens innbyggere. Med andre ord ingen liten oppgave!

Kontrollutvalgets rolle i det kommunale styringssystemet
I Kommunal- og moderniseringsdepartementets veileder

«Kontrollutvalgsboken» er kontrollutvalgets rolle illustrert med figur 1.

Figuren viser at det fra kommunestyret i prinsippet går to styringslinjer. Den ene går fra kommunestyret til administrasjonssjefen som har ansvaret for gjennomføringen av kommunens tjenesteproduksjon, planlegging og myndighetsutøvelse. Det ligger til administrasjonssjefen å sørge for at kommunestyrets vedtak blir iverksatt, at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende intern kontroll. Dette kan gjerne omtales som den interne styringslinjen.

Den andre styringslinjen representerer en uavhengig og ekstern kontroll som går gjennom kontrollutvalget. Denne styringslinjen er derfor en tilsyns- og kontrollinje. Kontrollutvalgets kjerneoppgave er å forestå det løpende tilsynet med den kommunale forvaltningen på kommunestyrets vegne. Dette tilsynet retter seg primært mot administrasjonssjefen og den kommunale virksomheten, men tilsynet retter seg også mot politiske utvalg under kommunestyret samt ordførere og kommunestyrets politiske

Figur 1: Prinsippskisse som viser kontrollutvalgets oppgaver og plass i styringssystemet i kommunene. (KRD, 2011)

sekretariat. Kontrollutvalget skal også føre tilsyn med hvordan kommunen forvalter sine eierinteresser i kommunale foretak, heleide kommunale aksjeselskap og interkommunale selskap, og andre selskap der kommunen har eierinteresser. I hovedsak bygger kontrollutvalget sitt tilsyn på de kontrollaktivitetene som blir utført og rapportert av kommunens revisor. Noen av tilsynsoppgavene kan også utføres av kontrollutvalgets eget sekretariat.

Begge de to styringslinjene inngår i kommunestyrets totalansvar for den kommunale virksomheten.

Det er viktig å presisere at det ikke inngår i kontrollutvalgets tilsynsansvar å overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens folkevalgte organer. Kontrollutvalget er ikke stedet for å drive partipolitikk eller en arena for politiske omkamper. Tilsynsansvaret omfatter heller ikke kommunestyret selv.

Det er strenge valgbarhetsregler for medlemmer til kontrollutvalget. Det eneste organet de kan sitte i utenom kontrollutvalget, er kommunestyret. Kontrollutvalget skal derfor velges i det nye kommunestyrets konstituerende møte etter at formannskapet, ordfører og varaordfører er valgt, men før det er foretatt valg til de øvrige politiske organene. Minst ett av medlemmene i kontrollutvalget skal sitte i kommunestyret. Kontrollutvalget trer i funksjon fra kommunestyrets konstituerende møte.

Følgende forhold bør vektlegges når kommunestyret skal velge medlemmer til kontrollutvalget:

- Kontrollutvalget skal være et objektivt organ.
- Kontrollutvalget skal være et fritt og uavhengig organ.
- Kontrollutvalget må ha kunnskap og innsikt i kommunal virksomhet.
- Kontrollutvalget må ha autoritet.

- Kontrollutvalget skal selv initiere saker.

Hvordan arbeider kontrollutvalget

Kommuneloven gir kontrollutvalget et vidtgående mandat. Kontrollutvalget kan hos kommunen, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre sine oppgaver. Innsynsretten gjelder også interkommunale samarbeid etter kommuneloven § 27, heleide kommunale og/eller fylkeskommunale selskaper, og heleide døtre som er organisert som aksjeselskap. Kontrollutvalget har også som hovedregel rett til å være til stede i lukkede møter i kommunens folkevalgte organer.

Det understrekes at kontrollutvalget er bundet av alminnelig taushetsplikt etter forvaltningslovens bestemmelser. Men alt skriftlig materiale som blir lagt fram for kontrollutvalget er som hovedregel offentlig, og kontrollutvalgets møter er som hovedregel åpne. Men dersom utvalget skal behandle en sak som er underlagt lovbestemt taushetsplikt eller en sak som gjelder en arbeidstakers tjenstlige forhold, så skal møtet lukkes. Kontrollutvalget har dessuten mulighet til å lukke et møte når hensynet til personvern eller tungtveiende offentlige interesser tilsier det.

Det er et viktig prinsipp at kontrollutvalget utøver sitt tilsyn og sin innsynsrett som kollegium og ikke som enkeltpersoner.

Kontrollutvalget har ikke noen myndighet for egen del til å fatte vedtak som forplikter administrasjonen eller andre instanser. Men gjennom å legge fram sine rapporter om gjennomførte kontroller, kan kontrollutvalget gi tilrådning til kommunestyret om å fatte vedtak som instruerer administrasjonssjefen om å rette opp avdekede avvik og svakheter. I den

forbindelse pålegger dessuten kommuneloven kontrollutvalget å følge opp at kommunestyrets vedtak blir iverksatt og etterlevd.

Kontrollutvalget skal ha et eget sekretariat som er uavhengig av kommunens administrasjon. Sekretariatet er kontrollutvalgets eget operative organ som til enhver tid skal tilfredsstillе utvalgets behov. Sekretariatet har som hovedoppgave å påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet, og at utvalgets vedtak blir iverksatt.

Kontrollutvalgets saker bygger i stor grad på det arbeidet som utføres av revisjonen og sekretariatet, og utvalgets hovedaktivitet skjer gjennom de sakene som behandles i utvalgets møter. Dette betyr ikke at kontrollutvalget bare passivt skal motta og sende videre saker som de får til behandling. For at utvalget skal oppfylle lovens intensjon, må kontrollutvalget ha et aktivt forhold til sine kontroll- og tilsynsoppgaver og selv ta initiativ gjennom å stille kritiske spørsmål og reise egne saker.

Kontrollutvalgets oppgaver

Vi har alt beskrevet kontrollutvalget som et redskap for kommunestyret til å få innsyn i og føre tilsyn med hvordan administrasjonssjefen løser sine oppgaver.

Tilsynsansvaret omfatter også politiske instanser under kommunestyret.

Kontroll og tilsyn kan defineres som et virkemiddel for at:

- kommunen når sine mål
- regelverket etterleves
- etiske hensyn ivaretas

Kommunens virksomhet kontrolleres ved at det utføres:

- regnskapsrevisjon
- forvaltningsrevisjon
- selskapskontroll

Gjennom å påse at de tre kontrolloppgavene utføres, ivaretar kontrollutvalget sitt kontroll- og tilsynsansvar.

««For at utvalget skal oppfylle lovens intensjon, må kontrollutvalget ha et aktivt forhold til sine kontroll- og tilsynsoppgaver og selv ta initiativ gjennom å stille kritiske spørsmål og reise egne saker.»»

Den praktiske utføringen av tilsyns- og kontrolloppgavene ivaretas hovedsakelig av revisjonen på oppdrag fra kontrollutvalget. Derfor må kontrollutvalget også ha tilsyn med revisjonen og sitt eget sekretariat.

Det er kommunestyret selv som bestemmer hvilken revisjonsordning kommunen skal ha. Kommunestyret har følgende valg:

- ansette egne revisorer
- delta i Interkommunalt samarbeid om revisjon
- inngå avtale med annen revisor

Det er også kommunestyret selv som velger revisor. Men det er viktig å merke seg at kommunestyrets vedtak i saker som gjelder valg av revisjonsordning og valg av revisor, skal treffes på grunnlag av

innstilling fra kontrollutvalget. Dette betyr at kontrollutvalget skal spille en aktiv og sentral rolle i saksforberedelsen.

Kontrollformer

Under følger en kort omtale av de ulike kontrollformene og kontrollutvalgets oppgaver i den forbindelse.

1. Regnskapsrevisjon

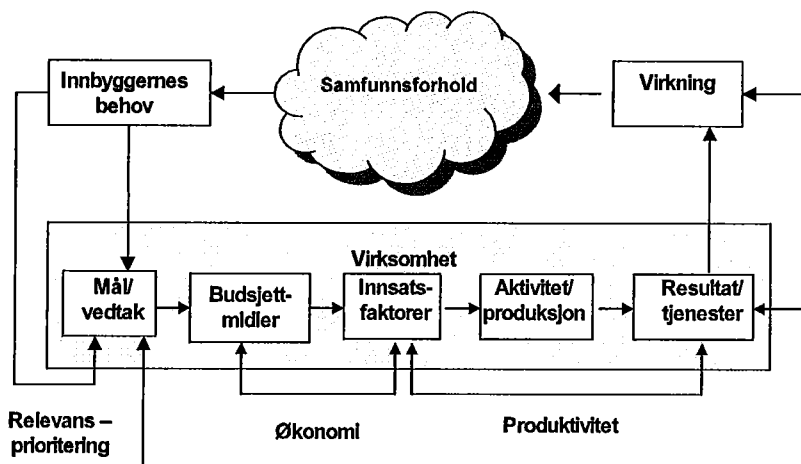
Det er vanlig å definere regnskapsrevisjon som uavhengig bekreftelse av økonomisk informasjon. Kontrollutvalgets hovedoppgave i forbindelse med regnskapsrevisjon er å påse at kommunens årsregnskap blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal dessuten avgi uttalelse om årsregnskapet før det vedtas av kommunestyret.

Kontrollutvalget plikter å holde seg løpende orientert om revisjons-

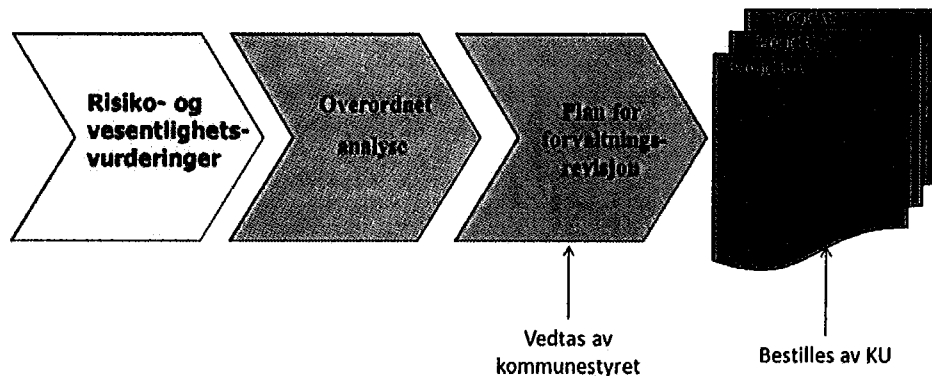
arbeidet og sørge for at dette foregår i samsvar med lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalgets instruksjoner og avtaler med revisor. Kommunen på sin side har plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger og en forsvarlig organisering av den økonomiske internkontrollen. Revisor skal skriftlig påpeke overfor kontrollutvalget dersom det konstateres mangler ved disse forholdene. Det er kontrollutvalgets plikt å følge opp revisors merknader og rapportere dette til kommunestyret. Dersom det avdekkes misligheter gjennom revisjonen eller på andre måter, skal revisor straks orientere kontrollutvalget.

2. Forvaltningsrevisjon

I kommuneloven er forvaltningsrevisjon definert som systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger. Litt forenklet kan man si at vurderinger av økonomi og produktivitet gir svar på spørsmålet: *Gjør man tingene riktig?* mens vurderinger av måloppnåelse og virkninger gir svar på spørsmålet: *Gjør man de riktige tingene?* Her inngår også vurderinger av om regelverket etterleves, om styringsverktøy og virkemidler er hensiktsmessige, og om beslutningsgrunnlaget fra administrasjonen til de politiske organer samsvarer med offentlige utredningskrav.

Figur 2: Modell som viser effektkjeden for den kommunale virksomheten (tilpasset etter Pollitt, 1999)

Figur 3: Identifisering av forvaltningsrevisjonsprosjekter

De sentrale elementene i forvaltningsrevisjon kan illustreres ved hjelp av en modell for effekt-kjeden i den kommunale tjeneste-produksjonen (figur 2).

Utgangspunktet for modellen er at innbyggerne har velferds-behov som vi i vår samfunnsord-ning har valgt å la kommunene dekke gjennom sin tjenesteyting. Hvilke tjenester kommunen skal yte overfor sine innbyggere, følger dels av lover og regler og dels av kommunestyrets egne vedtak. Kommunestyret bevilger midler til å produsere de kommunale tjenestene. Disse tjenestene antas å ha direkte virkninger for innbyggerne i form av økt velferd. Innenfor modellens rammeverk kan kontrollutvalget utføre ulike undersøkelser av økonomi, pro-duktivitet, måloppnåelse og virk-ninger i forbindelse med den kommunale tjenesteproduksjonen. Økonomi fokuserer på at produksjonsfaktorene skaffes til veie på en mest mulig økonomisk måte. Produktivitet fokuserer på resul-tatet av produksjonen sett i for-hold til forbruk av innsatsfaktorer, det vil si at tjenesteproduksjonen blir størst mulig med de tilgjengelige midlene. Vurdering av mål-oppnåelse og virkninger skjer ved at resultatet av produksjonen holdes opp mot kommunens ved-tatte målsettinger.

Det er kontrollutvalgets opp-gave å påse at det årlig utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet, og rapportere om

dette til kommunestyret. For å sikre at man bruker knappe kon-trollressurser på de forvaltnings-revisjonene som gir størst nytte, skal utvalget utarbeide en plan for gjennomføring av forvalt-ningsrevisjon med utgangspunkt i en overordnet analyse av kommunens virksomhet. Den overordnede analysen skal bygge på risiko- og vesentlighetsvurderinger. Med risiko menes risiko for at ting går galt, for eksempel at mål ikke nås eller at lovverket brytes. Uttrykket vesentlighet henspiller på hvor viktig eller betydningsfullt et for-hold er. Sammenhengen er illus-trert i figuren 3 over.

Hensikten med den overord-nede analysen er å avdekke indi-kasjoner på avvik eller svakheter i forvaltningen, og på den måten danne grunnlag for å beslutte å gjennomføre forvaltningsrevisjon på ulike sektorer og virksomheter. Planen skal vedtas av kommune-styret.

3. Selskapskontroll

Den tredje kontrolloppgaven er selskapskontroll. Dette er blitt en aktuell oppgave som følge av at kommunene i økende grad har tatt i bruk fristilte organisasjons-modeller for deler av sin virksomhet. Selskapskontrollen omfatter to ulike kontrollformer - eier-skapskontroll og forvaltningsrevi-sjon. Eierskapskontrollen - som er obligatorisk - har som hovedfokus å få svar på spørsmålet om kom-munen fører kontroll med sine

eierinteresser. Dette innebærer å kontrollere om kommunen har etablert rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser, og om disse rutinene er gode nok, og om de blir de fulgt. I dette ligger også å vurdere om kommunens eierinteresser utoves i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og sel-skapsledelse. Et sentralt element blir å vurdere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med kommune-styrets vedtak og forutsetninger.

Selskapskontrollen kan også omfatte forvaltningsrevisjon der-som kommunestyret ønsker det. Da går man inn og ser på det som foregår inne i selskapet, og ikke bare på kommunens forvaltning av sine eierinteresser i selskapet.

Kontrollutvalget skal utarbeide en plan for gjennomføring av sel-skapskontroll som skal vedtas av kommunestyret. Planen skal ba-seres på en overordnet analyse av kommunens eierskap ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger med sikte på å identifisere behovet for selskapskontroll på de ulike sek-torer og med de ulike selskapene. Rapporter om gjennomførte sel-skapskontroller legges fram for kommunestyret.

Etikk på dagsorden

I 2009 fikk kommunelovens for-målsparagraf et tillegg om at loven skal legge til rette for en til-

«Kontrollutvalget bør ta mål av seg å bli en god «vaktbikkje» som er godt synlig og ofte lar seg høre, uten dermed å bli en «gneldrebikkje».

litskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard. Høy etisk standard blir dermed et overordnet prinsipp for all kommunal virksomhet. Innbyggernes tillit til kommunens folkevalgte og de ansatte er en forutsetning for lokaldemokratiet. Offentlighet, innsyn og åpenhet utgjør viktige bærebjelker i et velfungerende demokrati.

Når pressen har oppslag om korrupsjon, juks, kameraderi og inhabilitet i kommunens beslutningsprosesser, eller når folk opplever at noen skaffer seg goder og fordeler på bekostning av fellesskapet, er det ofte lett i ettertid å påpeke hva som gikk galt. Men det må være et mål for kommunene å utvikle en praksis som hindrer feltrinns og sikrer korrekt handlemåte i situasjoner der de etiske grensene kan være uklare, eller der det mangler bevissthet om at en handling kan føre til mistillit. Her kan kontrollutvalget spille en viktig rolle, både ved å være kommunestyrets «vaktbikkje», men også gjennom å sørge for å sette etikk, samfunnsansvar og antikorrupsjonsarbeid på dagsorden i forebyggende

hensikt og på den måten bidra til å sikre gode, etiske holdninger og handlinger både blant kommunens folkevalgte og de ansatte.

Hvordan fange opp de viktige sakene

Risiko- og vesentlighetsanalyser som ledd i en overordnet analyse, kan gi indikasjoner på avvik i kommunens virksomhet, men det er også viktig at kontrollutvalget har åpne ører for mer uformelle, men etterrettelige signaler. Disse kan komme gjennom oppslag i media, kontakter i det politiske miljøet, henvendelser fra publikum eller varsling fra kommunens egne ansatte. Det er viktig at kontrollutvalget ikke bare passivt baserer sin virksomhet på den informasjon som framkommer i saker som er til behandling. Kontrollutvalgets medlemmer bør hver og en ha øyne og ører åpne, aktivt stille kritiske spørsmål og legge til grunn en sunn skepsis. Kontrollutvalget bør ta mål av seg å bli en god «vaktbikkje» som er godt synlig og ofte lar seg høre, uten dermed å bli en «gneldrebikkje».

Kontrollutvalget i et nøtteskall:

- Kontrollutvalget er kommunestyrets tilsyns- og kontrollorgan.
- Kontrollutvalget bidrar til en best mulig kommune som når sine mål, samtidig som regelverket etterleves og etiske hensyn ivaretas.
- Kontrollutvalget sørger for å være godt synlig i det politiske landskap.
- Kontrollutvalget er uavhengig og objektivt.
- Kontrollutvalget har et våkent og kritisk blikk.
- Kontrollutvalget er aktivt og tar egne initiativ.
- Kontrollutvalget gjennomfører de undersøkelser de måtte ønske.
- Kontrollutvalget har en vidtgående innsynsrett i kommunens saker.
- Kontrollutvalget har taushetsplikt.
- Kontrollutvalget har fokus på etikk, samfunnsansvar og antikorrupsjonsarbeid.

Litteratur

- Bråthen, B., Frydenberg, B. og Rogndokken O. K. (2011): *Tilsyn og revisjon i kommunal sektor*. Oslo: Norges Kommunerevisorforbund
- Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner* av 15. juni 2004
- Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv.* av 15. juni 2004
- Kommunal- og regionaldepartementet (2011): *Kontrollutvalgsboken*. Rundskriv H-2254 B.
- Lov om kommuner og fylkeskommuner* (kommuneloven) av 25. september 1992
- Pollitt, C., Girre, X., Lonsdale J., Mul, R., Summa, H., Waerness, M (1999) *Performance or compliance?* Oxford University Press

50/15 Eventuelt

Arkivsak-dok. 15/00132-16
Arkivkode.
Saksbehandler Orrvar Dalby

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Larvik	08.12.2015	50/15

Forslag til vedtak:

Legges fram uten forslag til vedtak.